

1926

G O S P O D A R

Št. 19.

Gorenjski črnolisasti prašič.

Ob akciji radovljiškega okrajnega živinorejskega odbora za preskrbo okraja z dobrimi merjasci se je pred par leti izsledil v nekaterih rejah radovljiškega in kamniškega okraja tip prašičev, na katere je obrnil odbor takoj vso pozornost. Značilni za te živali so dolg život, dolgi, ohlapno viseči uhlji ter črnolisasta oziroma pikasta barva. Živali niso debelih a tudi ne prefinih, pač pa čvrstih kosti. Zasedovanje njihovega uspevanja ter v vseh ozirih izredno zboljševalnega upliva pri križanju z drugimi rejami je prekosilo najboljše nade. Fotografije merjascev in svinj te sorte ter eno lobanjo je odbor poslal specialistu na dunajski poljedelski visoki šoli, dr. Staffe-ju, v svrhu študija. Mnenje g. dr. Staffe-ja se popolnoma ujema z izkustvi, katere ima odbor s temi prašiči. Živali se ob količkaj dobri reji naglo razvijajo in rastejo, se rade pitajo, dajejo izborna meso (šunka!) ter so odporne proti boleznim, a na planinski paši tudi proti vremenskim neprilikam. Pujski dosežejo ob 8 tedenskem sesanju povprečno težo od 16 do 18 kg. Povprečna teža eno leto starega kastriranca znaša okrog 150 kg, pri starejših pitanih prašičih pa se je dognalo že do nad 300 kg žive teže. V par slučajih je dala pitana žival samega špeha in masti nad 120 kg.

Odbor je seveda najbolj tipične reje takoj zasegel s tem, da je dal pravilno vzrediti od obranih svinj čimveč merjascev, katere je dodal svojim postajam. Živali kamniškega črnopikastega tipa je odbor družil z živalmi sličnega tipa v radovljiškem okraju; njihovo potomstvo v par generacijah je zelo zjenačeno v oblikah in lastnostih. Tako se je ta tip povečini okolišev okraj razširil, a v enem do dveh let bo obvladal celí srez.

Iz rejskih in gospodarskih razlogov se priporoča ta vrsta prašičev osobito našim malim in srednjim kmetijam, ker je kot zelo hasnovita, nerazvajena in odporna — vredna, da se v Sloveniji čimbolj razširi in ustali. — Tajništvo okrajnih živinorejskih odborov v Radovljici.

Rane jesenske hruške.

Zlahtnih jesenskih hrušek je nešteto vrst. V izbor za Slovenijo je sprejetih osem najboljših in najzanesljivejših, ki rastejo in rode pri nas povsod. K r a n i m vrstam prištevamo sledeče štiri:

1. **Wiliamovka** je po vsem svetu znana hruška odličnih lastnosti. Težko, da bi gojili kako hruško v takem številu kakor wiliamovko. Plod je debel, v prav ugodnih razmerah (z drevja ob zidu) zelo debel (na kg gre 4—7 plodov), nekoliko nepravilne, podolgate oblike. Z rjavimi pikami posejana gladka koža je na drevesu zelena, ko pa je plod goden, porumeni. Ob pečlju in

muhi je včasih nekoliko rjasta. Meso je rumenkasto belo, zelo sočno in popolnoma raztopno ter posebno finega, dišavnega okusa. Zrela je sredi do konca avgusta. Potrgati jo moramo takoj, ko začne rumeneti, vsekako pa prej, preden je popolnoma godna. O pravem času potrgana počaka dva do tri tedne.

Drevo ima jako značilno, tršato, pokončno rast. Cvete sicer precej rano, toda je v cvetu izredno trdna. Tudi v legi in zemlji ta hruška ni izbirčna. Da ima le nekoliko zavetja in količkaj rodovitno zemljo, pa raste in obilo rodi. Zarodi prav mlada in je tako rodovitna kakor malokatera druga vrsta. Primerna je za visokodebelno in pritično desko. Navadno jo cepimo le na divjak, ker na kutini raste bolj zanikarno. Toda na kutini cepljena drevesa rode mnogo debelejšje in lepše plodove, zlasti ako raste kot špalir ob zidu. — Wiliamovka je zlahtna hruška vredna vsega priporočila.

2. **Rjavka** je v naših krajih redka hruška. Zaradi svojih vrlih pa zasluži, da bi se bolj razširila, zlasti v okolici večjih tržišč. Plod je droban do srednje debel izrazito hruškine oblike z dolgim pecljem. Koža je debela, usnjata in na drevesu zelena. Ko pa dozoreva, se prevleče čez in čez z rjavino, ki je posuta z drobnimi sivkastimi pikicami. Na solnčni strani so plodovi nekoliko rdeče nadahnjani. Meso je belkasto, jako sočno in raztopno, sladkega okusa, s prijetno kislino. Zori začetkom septembra in počaka le nekaj dni. Ko je godna je izvrstna tudi za sušenje.

Drevo raste krepko in zdravo. Razvije mogočen, košat vrh z lepo razraščeniimi vejami. Doživi lahko sto let in še več. Posebno mu ugaja hladnejše podnebje in bolj vlažna zemlja. Na presuhih tleh ne uspeva. Cvete rano. Zarodi pozno, toda je potem zelo rodovitno. V goratih krajih se sponaša bolje nego v nižavah. Rjavka je primerna samo za visokodebelno obliko cepljena na divjak.

(Dalje sledi.)

Kratki nasveti.

Zemlja je nekaj živega. Zemlja ni tako mrtva, kakor se nam dozdeva, ampak v njej neprestano deluje nebroj drobnih živih bitij, ki jih imenujemo zemeljske bakterije. Ta bitja žive predvsem v rodovitni orni zemlji in sicer proti vrhu v večjem številu nego v globini. S prostim očesom jih ni opaziti, pač pa z močnim drobnogledom (mikroskopom), ker so izredno majkene. V enem kubičnem centimetru zemlje so jih našli v zgornji plasti 150.000 do 200.000, v globini enega metra pa komaj 2000. V zgornji plasti zemlje dobe več zraka, toplote in hrane. Od njih množine zavisi rodovitnost zemlje. Največ jih dobimo pa v tisti zemlji, ki vsebuje mnogo rastlinskih in živalskih odpadkov t. j. gnoja, ki jim služi kot hrana. Z umetnimi gnojili se ne morejo hraniti. Njih de-

lovanje pospešujemo z rahljanjem zemlje in z gnojenjem s hlevskim gnojem in kompostom in obenem povečamo rodovitost zemlje. Zemeljske bakterije so kuharice, ki pripravljajo zemlji hrano za rastline.

Globoko jesensko oranje — zimska praha. »Niti ene prazne njive ne puščajmo čez zimo nezorane. Tega načela se mora držati vsak umen kmetovalec. Posebno zemlja za okopavine se mora že jeseni globoko preorati in pustiti čez zimo v odprti brazdi. Zimski mraz jo bo pretresel, da bo spomladi razpadla kot pepel in postala bolj rodovitna. Jesensko globoko oranje zaleže toliko kot polovica gnojenja. Odprta zemlja dopušča dohod zraka, ki je potreben za razkrajanje zemlje in gnoja; tla se napijejo zimske vlage, ki rastlinam spomladi prav dobro služi. V globoko preorani zemlji rastejo vse rastline bujnejše, ker dobijo več hrane in vlage. Posebno velja to za globoko vkoreninjene okopavine: krompir, pesa, koruza, korenje in detelje lucerne. Iz tega sledi: Globoko preori jeseni vso prazno zemljo!

Lesni pepel. Lesni pepel je izredno kalijsko gnojilo, ki vsebuje 9 do 11 odstotkov kalija in 1 do 3 odstotke fosforove kisline. Če se ga samega trosi, ga je najbolje porabiti za mahovite travnike. Zmešan s hlevskim gnojem ali kompostom poveča vrednost teh gnojil na kaliju. Izrazito kalijske rastline so krompir, pesa in koruza, ki najbolje uspevajo, če dobijo dovolj kalija v zemlji. Lesni pepel se trosi lahko vsak čas, z največjim uspehom pa jeseni, pozimi in v zgodnji spomladi.

Apno kot gnojilo. Brez apna in ob pomanjkanju apna ni rodovitnosti! Na travnikih, kjer raste kresnica in kiselca, manjka apna, vsled tega tudi slaba rodovitost take zemlje. Tam pa, kjer dobimo različne detelje, mak in slak, tam je dosti apna v zemlji. Apno segreva razkrajanje rastlinskih delov, t. j. gnoja in zemeljskih delcev in poveča s tem rodovitnost zemlje; končno služi apno kot neobhodno potrebno hranilo rastlinam. Pri nas je mnogo zemlje, ki bi se dala popraviti z apnom. Najboljši čas za to je sedaj jeseni oziroma pozimi. Za gnojenje rabimo v prah gašeno živo apno ali pa zmlet apneni lapor. Za 1 hektar vzamemo po 10 stotov živega apna ali pa 20 centov laporja.

Osuševanje mokrih zemljišč. V jesenski deževni dobi najlažje opazimo, katera zemljišča so potrebna osuševanja. In ko se semlja nekoliko osuši ali pa tudi zamrzne ter nam čas dopušča, se spravimo na kopanje jarkov. Najprej moramo gledati, da dobimo pravi padeč, da se bo voda lahko odtekala. Na to izkopljemo primerno število zbiralnih in odvajalnih jarkov. Ko smo na ta način osušili travnik, ga dobro prebranamo, potrosimo na to s Tomasovo žlindro in kalijsko soljo in konečno še z apnom. Na ta način uničimo mah in razni travniški plevel in pripravimo detelje in sladke trave do razvoja. Tak osušen trav-

nik nam bo že v prvem letu poplačal vse stroške in ves trud osuševanja in gnojenja.

Teško zemljo je previdno obdelovati. Težka glinasta ali ilovnata zemlja je občutljiva za obdelovanje: če je presuha, je tako trda, da ne gre plug vanjo; če je premokra, se tako maže, da se lahko za par let pokvari. V rahlem in godnem stanju jo vzdržimo samo z močnim gnojenjem s hlevskim gnojem in z jesenskim globokim oranjem. Čez zimo naj bo v odprti brazdi, da dobro premrzne. Za spomladno setev jo samo prerahljamo z brano ali s kultivatorjem. Če hočemo pa spomladi tako globoko preorano zemljo pognojiti s hlevskim gnojem, tedaj ga podajamo tako plitko, da ga komaj pokrijemo z zemljo. Nikdar pa ne take zemlje spomladi ponovno globoko orati, ki si jo s tem pokvarimo.

Jesensko gnojenje. Pri zimski prahi je zelo priporočljivo pognojiti zemljo za okopavine že jeseni in sicer ne samo s hlevskim gnojem ampak tudi z nekaterimi umetnimi gnojili. Hlevski gnoj se tekom zime napije vlage in polagoma razkrajja, segreje zgodaj spomladi zemljo in služi kmalu rastlinam kot hrana. Tudi umetna gnojila je dobro podorati že jeseni, ker se čez zimo polagoma razkrajajo in spremenijo v obliko, v kateri jih rastline uživajo. Za jesensko in zimsko gnojenje prahe nam služijo apnov dušik, Tomasova žlindra, kostna moka in kajnit. Spomladi se pa podorje ali podbrana superfosfat in kalijeva sol, ki sta hitro topljiva. Čilski soliter pa trosimo vedno le spomladi po vrhu zelenih rastlin, ker hitro in izdatno učinkuje.

Gnojnica. Najbogatejše in najbolj učinkovito naravno gnojilo je gnojnica. V njej dobimo obilo dušika in kalija ter nekaj manj fosforove kisline. Najbolj učinkovita je pri okopavinah, posebno pri pesi, najbolj se pa izplača na travnikih. Zelo dobro nam služi, če hočemo pomagati katerim zaostalim, revnejšim rastlinam, ker si po njej zelo hitro opomorejo. Za kmeta je gnojnica najdragocenejše gnojilo, zato bi ga moral zbirati in hraniti do zadnje kapljice. Zapravljivec lahko imenujemo tistega kmeta, ki kupuje draga umetna gnojila, pri tem pa dopušča, da se mu dragocena gnojnica odteka v vaški potok ali jarek.

Denar.

g Uradni tečajji za november 1926. Finančni minister je za mesec november določil sledeče uradne tečaje: 1 napoleon-dor 218.50 Din, 1 turška lira 247 Din, en angleški funt 278.50 Din, 1 dolar 56.50 Din, 1 kanadski dolar 56.30 Din, 1 zlata marka 13.45 Din, 1 poljski zlat 6.30 Din, 1 avstr. šiling 8 Din, 100 francoskih frankov 170 Din, 100 švicarskih frankov 1093 Din, 100 italijanskih lir 245 Din, 100 belgijskih frankov 160 Din, 100 holandskih goldinarjev 2260 Din, 100 rumunskih lejev 30 Din, 100 bolgarskih levov 40 Din, 100

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10
8^a

danskih kron 1502 Din, 100 švedskih kron 1510 Din, 100 norveških kron 1380 Din, 100 španskih peset 860 Din, 100 grških drahem 68 Din, 100 češkoslovaških kron 167 Din, 1.000.000 madžar. kron 790 Din.

g Padec italijanske lire. V zadnjih dneh se opaža znatno padnje lire, ki je v Curihu notirala samo 22.10 centimov. Nasprotno so akcije italijanskih zavodov izredno poskočile. Z ozirom na izreden skok akcij se pričakuje še padanje lire. V Zagrebu je v minolem tednu padla lira od 2.50 Din na 2.41 Din.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Prignanih je bilo 166 konj, 5 žrebet, 90 volov, 54 krav, 13 telet, 189 prašičev. Plačevalo se je: za govejo živino najboljše kakovosti 8 Din, drugovrstno 7.50 Din, tretjevrstno 7 Din. Običajni prašiči za rejo 250 Din par; konji lepi par 5—6000 Din. Kupčija je bila običajna, z govejo živino precej živahna in se je prodalo največ volov. Cene konjem so padle.

g Celjski svinjski sejem 21. m. m. Na ta sejem je bilo prignane izredno mnogo živine in sicer: 79 volov, 147 krav, 43 glav mlade živine, 4 teleta, 3 ovce in 6 konj. Kupčija je bila precej živahna in se je prodalo okrog 100 glav. Cene za kg žive teže so bile: voli 7—8.50 Din, telice 6—7 Din, krave 3—5 Din.

g Dunajski prašičji sejem 26. t. m. Na ta sejem je prišlo 15.006 komadov prašičev, od teh 4813 iz Jugoslavije. Vendar se je enkrat odprl dunajski trg za prašiče iz naše države, ki je bil toliko časa zaprt. Cene za kg žive teže so notirale: debele svinje 1.90—2 šilinga, srednje 1.80—1.90, mesne 1.90—2.35 šilingov (1 šiling je 8 dinarjev).

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Na ljubljanski blagovni borzi je bila kupčija srednje živahna. Blago je v splošnem nekoliko poraslo v cenah in notiralo za 100 kilogramov pri vagonških dobavah na nakladalni postaji kakor sledi: Pšenica bačka 75—76 kg težka 297.50 Din, pšenica 73—74 kg težka 292.50 Din; koruza umetno sušena 175 Din, oves novi 157.50 Din; rž 71—72 kg težka 215 Din, ječmen za krmo 62—63 kg težak 160 Din, 63—64 kg težak 165 Din, ječmen (letni) 65—66 kg težak 185 Din; otrobi drobni 125 Din; fižol beli 170 Din; krompir na slovenski postaji 135 Din; laneno seme v Ljubljani 380 Din. Seno sladko, stisnjeno, na slovenski postaji 100 Din.

g Žitno tržišče. Na svetovnih tržiščih se v zadnji dobi opaža znatno dvigavanje cen vseh vrst žita, predvsem pšenice. Vzrok temu pojavu leži v slabši žitni letini na sever. zemeljski poluti kakor je bila lani. Pšenice se je sicer pridelalo nekoliko več kot lani, toda pri vseh drugih žitih se je ugotovil nižji pridelek. Tudi v Argentini se pričakuje nižji pridelek pšenice. Vzlic temu pa žitni pridelek ni toliko manjši, da bi bila ogrožena ljudska prehrana. Še pred kratkim se je jugoslovanska banaška

pšenica prodajala po 185 čeških kron, sedaj pa že po 200 Kč. Tudi cena koruze se je dvignila od 180 na 114 Kč za blago, postavljeno v otepu na Dunaj. Cene so se dvignile tudi zaradi tega, ker so nakupovalci pritisnili in skušajo čimprej kriti svoje potrebe.

g Tržišče z lesom. Skok lire v zadnji dobi je nekoliko poživljal kupčijo z lesom, vzlic temu se ga pa manj izvažja, kakor bi bilo želeto, ker vlada pomanjkanje vagonov. Blago se prodaja v vagonških količinah po cenah, ki veljajo za kubičen meter lesa, navadno naloženega na oddajni postaji, če ni drugače označeno. Cene so bile: Bukovi testoni monte na meji 520 Din; bukovi plohi neobrobjeni na meji 500 Din; hrastovi frizi na meji 1250 Din, hrastovi plohi na nakl. postaji 1000 Din, hrastove podnice v Postojni 1200 Din; orehovi plohi na meji 1350 Din; deske, smreka, jelka na meji 500 Din; drva bukova, suha, meterska, na meji za 100 kg 22.50 Din, drva mešana po ogledu na nakl. postaji za 100 kilogramov po 17.50 Din. Dalje glej stran 705 in 706.

Razno.

g Zaščita za vlagatelje. Minister za trgovino in industrijo namerava v finančni zakon za novo proračunsko leto vnesti odredbo, po kateri bodo morali vsi naši denarni zavodi, ki sprejemajo vloge, svoje fonde vlagati v stalno obrestljive vrednote, o čemer se bo vodila najstrožja kontrola. Namen tega ukrepa je, da se vsaj na ta način najde nekaka zaščita za vlagatelje za vsak eventualni polom kakšnega zavoda. Razun tega bo ta odredba ugodno vplivala tudi na tečaje deviznih papirjev, predvsem Vojne škode, ki so najprimernejši za gori omenjeno svrho.

g Konkurz »Ljubljanske posojilnice.« Glasom odloka od 23. oktobra t. l. je sodišče razglasilo konkurz o imovini te hranilnice. Za konkurznega komisarja je določen dr. Alojzij Gradnik, deželnosodni svetnik, in za upravnika mase odvetnik dr. Marušič. — Da ne bo v javnosti zamenjave, ugotavljamo, da »Ljubljanske posojilnice« ni zamenjati v Mestno hranilnico ljubljansko.

g Znižanje potniških tarifov. V zadnji dobi se je v Zagrebu vršila konferenca ravnateljev oziroma zastopnikov posameznih železniških ravnateljev, ki ima nalogo, preiskati možnost znižanja potniških tarifov. Znižanje naj bi znašalo 20—25 odstotkov.

Najboljše dušično gnojilo za vse zemlje in vse rastline je

ČILSKI SOLITER

Njegova raba je priprosta, učinek hiter in izdaten. Vsebuje neobhodno potrebno rastlinsko hranilo DUŠIK v lahko raztopni obliki. — Vsa pojasnila in tiskana navodila o pravilni rabi čilskega solitra in drugih umetnih gnojil, o pravilnem obdelovanju zemlje in gojitvi raznih rastlin podaja brezplačno

PODDELEGACIJA PROIZVAJALCEV
ČILSKEGA SOLITRA V LJUBLJANI,
Gruberjevo nabrežje 16 I.

Današnje stanje slov. kmetijstva.

Gospodarska in socialna slika. — Napisal Fran Erjavec.

Gozdarstvo.

Tretji, bistveni del slovenskega kmetijstva je gozdarstvo. Že zgoraj smo povedali, da pokrivajo gozdovi 679.578 ha* ali 42·9% Slovenije (v ljubljanskem okrožju okroglo 406.353 ha in v mariborskem okroglo 273.923 ha), ki leže po pretežni večini na absolutnih gozdnih tleh, to je na takih tleh, ki v navadnih razmerah niso sposobna za preoblikovanje v poljedelska tla (njive, travnike itd.). Torej skoro polovice slovenske zemlje pokrivajo gozdovi in že samo to nam dokazuje dovolj jasno, da zavzemajo prevažno mesto tudi v slovenskem kmetiškem gospodarstvu.

Če pogledamo naše gozdove vidimo, da je okroglo dobra tretjina iglastih, ena tretjina listnatih in pičla tretjina mešanih. Med iglastim drevjem je največ smreke, v krajih ob Savi, Dravi in v Prekmurju je precej belega bora, po kraških tleh je močno zastopana jelka, a v planinskem svetu zlasti macesen in rušje. Listnato drevje zastopa v prvi vrsti bukev (razen v Prekmurju). Dobrih devet desetih vseh naših gozdov je vsled ekstenzivnega gozdarjenja visokodebelnih, dočim je nizkodebelnih in srednjedeblnih jako malo. Posekane prostore morajo posestniki v zmislu veljavnih gozdnih zakonov (najvažnejši je iz l. 1852.) vnovič posaditi (letno 3 milijone dreves), če se ne zarastejo sami naravnim potom, zato se površina naših gozdov le malo izpreminja.

Posestniki gozdov.

Ogromna večina vseh slovenskih gozdov je last posameznih posestnikov, a ostanek je razdeljen na državo (0·41%)*, cerkev (5·06%), deželo, okraje, občine ter vasi (0·74% in druge. Ta navidez ugodna slika se pa znatno izpremeni, če pogledamo velikost posameznih gozdnih posestev. Tozadevna statistika nam nudi naslednjo sliko:

Velikost gozdnega posestva	Število gozdnih posestnikov	Posedujejo vse slov. gozdne površine
0—5 ha	133.800	35·02 %
5—25 "	22.590	27·94 "
25—50 "	1.580	7·21 "
50—100 "	297	3·15 "
100—500 "	230	6·85 "
500—1000 "	23	2·25 "
1000—5000 "	28	8·85 "
nad 5000 "	4	8·43 "

Ako to statistiko še nekoliko uredimo vidimo, da je nad eno četrtino (26·68%) ali 181.312 ha gozdov v rokah 285 takih veleposestnikov, ki imajo nad 100 ha gozdne površine, dočim ima 1877 velikih kmetov v rokah 10·36% ali 70.404 ha gozdov, 22.590 srednjih kmetov 27·94% ali 188.974 ha in 133.800 malih kmetov 35·02% ali 237.988 ha gozdov. Dočim odpade torej na eno

* To množino gozdov so izkazovali konec l. 1923. davčni katastri, dočim so izkazovali gozdni katastri 709.116 ha, a statistika poljedelskega ministrstva jih izkazuje 690.633 ha, kar nam najlepše dokazuje površnost in nezanesljivost naše statistike.

* Največ državnih gozdov, namreč 1494 ha od 1687 ha je v radovljiskem okraju, a cerkvenih v krškem (2755 ha) in v radovljiskem okraju (17.220 ha). Te gozdove oskrbuje država in spravlja dohodke v svojo blagajno.

ga veleposestnika povprečno nad 636 ha gozdov, pa odpade na enega malega kmeta povprečno komaj 1·77 ha, kar je tudi le za domačo porabo gotovo premalo. In baš na tem primeru najlepše vidimo, da so potrebne globlje revizije, o čemer bomo pa govorili še pozneje.

Dohodki iz gozda.

Že iz vsakdanjega življenja vemo, da so gozdovi eno največjih bogastev Slovenije, ki nam nudijo stalno znatne dohodke. Pri nas lahko računamo letni prirastek lesa povprečno 2·8 kubičnih metrov na hektar, kar znese letno okroglo 1.900.000 kub. metrov. Od tega moramo računati kakih 45% ali 855.000 kub. metrov drv in 55% ali 1.045.000 m³ lesa za tehnično porabo. Seveda dobijo te visoke številke takoj popolnoma drugo lice, če pogledamo koristi, ki jih imajo od njih široke plasti našega kmetiškega ljudstva. Za velikega kmeta in veleposestnika je gozd nedvomno oni zaklad, iz katerega krije primanjkljaje svojega poljedelstva, toda ogromna množica malih kmetov ima gozda komaj za najnujnejšo lastno potrebo, navadno pa že za to ne. Če smo rekli zgoraj, da odpade na malega kmeta povprečno komaj 1·77 ha gozda, ne znaša torej njegov povprečni letni pridelek niti 5 m³ (4·95) vsega lesa, to je 2·23 m³ drv in 2·72 m³ lesa za tehnično porabo, kar je očitno premalo. Pri vsem tem moramo pa pomisliti, da so zlasti mali in srednji kmetje v zadnjih letih naraščajoče krize našega poljedelstva in visoke cene lesa gozdove izsekavali pogosto kar slepo in brez pomisleka na bodočnost tako, da se v bližnji bodočnosti pogosto niti tega naravnega prirastka ne bodo mogli posluževati, kar zgorajšnje zaključke le še poslabša. Pač pa imajo po nekaterih krajih zlasti mali kmetje razen stelje od gozdarstva še nekaj drugih postranskih dohodkov, izvirajočih od ogljarstva, prevoznitva lesa, domače lesne obrti itd.

Izvoz lesa.

Kljub temu, da torej donajajo naši gozdovi znatnejše koristi kvečjemu le srednjim in seveda velikim kmetom, so pa oni vendarle ogromnega pomena za splošno stanje našega kmetijstva, zakaj to je naše največje in najvažnejše naše izvozno blago. Izvoz lesa iz Slovenije lahko cenimo na 30.000 do 40.000 vagonov letno (l. 1925. smo izvozili 28.000 vagonov, a bila so že tudi leta, ko smo ga izvozili nad 50.000 vag.). Če računamo povprečno današnjo vrednost enega vagona na 6000 Din, znese to 180 do 240 milijonov dinarjev letno (vsa Jugoslavija je izvozila l. 1924. za 1873 milijonov dinarjev lesa več nego ga je pa uvozila), s čemer bi torej z lahkoto pokrili ves primanjkljaj, katerega smo našli v poljedelstvu.

Če torej vidimo, da je velika večina naših malih in srednjih kmetij danes pasivna, je glavni vzrok ta, da niso so razmerno udeležene pri posestvu naših gozdov in s tem seveda tudi užtku njih donosa. Dočim smo videli zgoraj, da poseduje celih 133.800 naših kmetov komaj 0—5 ha gozda, imajo pa istočasno skoro prav vsi kmetje (131.900) ostalega zemljiškega imetja 0—20 ha, iz česar že lahko sklepamo, da vprav najbolj pasivni kmetje tudi iz gozdov nimajo kaj prodajati, ker teh nimajo, ali vsaj dovolj ne.

To je v kratkih potezah gospodarska slika današnjega slovenskega kmetijstva. Poljedelstvo in živinoreja vsaj malega in srednjega kmeta ne moreta zadostno preživljati, gozda pa nimata toliko, da bi krila iz njegovega donosa svoje primanjkljaje, kakor delata to večji kmet in veleposestnik. Ker pa sestoji ogromna večina slovenskega kmetiškega ljudstva iz malih in srednjih kmetov, mirno lahko trdimo, da večina našega kmetiškega ljudstva vsaj danes in pri današnjih razmerah ne more več preživljati gruda. Naše kmetiško ljudstvo se nahaja torej v pereči, resni in globoki gospodarski krizi, iz katere je treba najti izhoda, če nočemo, da nam propade baš oni stan, iz katerega je črpal naš narod doslej svoje najboljše življenjske sokove.

>Dvakrat gosjo pečenko za me in za mojo ženo.< Natakar: >Žal, samo ena porcija je še.< >Tako, lepa reč, kaj naj pa moja žena je?<

SUHE GOBE

orehe, fižol itd. KUPUJE po najvišji ceni
M. GERŠAK & Co.
Ljubljana, Prečna ulica št. 4.

ČEVLJARSKEGA VAJENCA, ki se je že učil 1 leto in bil odpuščen z upravičenim vzrokom, sprejme Matevž Šušil, čevljar, mojster, BLEDE L

**Nova trgovina manufakture,
 novo blago in nove nizke cene**
Josip Šlibar
 Gjubljana, Stari trg 21   poleg Zalaznika

Zlatnike v »ZLATOROG« TERPENTINOVEM MILU so dalje našle sledeče osebe:
 Alojzija Borštner, Bevska, Trbovlje; Marija Zelenik, Sv. Jakob v Slovenskih goricah; Terezija Gnilek, Loke, Trbovlje; Marija Drobne, Šmarje pri Jelšah; Dinka Kolšek, notarjeva soproga, Marenberg; Silvan Bernobič, Maribor; Čula Ambrožič, Dovje št. 17; Marija Štišernik, Rg. Brezovo; pošta Višnja gora; Marija Rupaček, Vrhnika; Gusti Brenčič, Cernice pri Ptujju; Franca Cuderman, Trboje, Gorenjsko; Rozi Pretinar, Kamna gorica, Gorenjsko; Pepca Opara, Grm pri Poniškavah; Maria Princ, Petrovče pri Ptujju; Marija Šali, steklarna, Hrastnik; Lojzka Varl, Vranjsko; Marija Kokalj, Predoslje pri Kranju; Marija Leskovar, Skrbec Majšperk; Geza Vinček, Strojinci pri Ptujju; Eva Korbar, Marno, Dol pri Hrastniku; Roza Pibernik, Krško; Ivana Košir, Prezid; Neža Ličar, Trbovlje, 2; Alojzija Masten, Ver; Anica Kenjevod, Mostar; Marija Miletič, Pajinora; Zandarska stanica, Fužine; Rozika Bradač, Zagreb, Cigłana 8; Anka Tropp, Varaždin, Vrazova 23; Anica Pavičič, Hrv. Kostajnica; Cveta Halambek, Kustašija 124; Urša Vlašič, Velaluka, Dalmacija; Roza Riba, Karlovac; Gospodja Popa Nikke Vukajeviča u Ceranjima kot Benkoveca.

Predno kupite drugod,

oglejte si cene in blago pri
F. in I. GORICAR — »PRI IVANKI«,
 ki priporoča letos posebno veliko izbiro v
ZIMSKEM BLAGU, n. pr.:

doubl za površnike, čista volna	120 do 150 Din
sukno za m. obleke, jako trpežno	75 " 150 "
za žen. plašče v vseh mod. barvah	80 " 150 "
najfinejši pliš za jope in plašče	160 " 250 "
pisane in klotaste odeje s fino bato	170 " 230 "
najboljše belo platno za rjuhe,	
150 cm široko	25 " "
najboljše belo platno za kapne,	
180 cm široko	35 " "
razne garniture za postelje in mize	220 " 550 "
dalje: kotenino belo, rujavo, pisano in amodro	8 " 14 "

flanelaste rjuhe in deke; zimske triko srajce, hlače, maje, otroške skoke; volnene jope in svitarje; izgotovljene pražnje in delavne moške srajce; otroške obleke; pisane, klotaste in listrate predpasnike; elegantno izdelane damske plašče; najnovejše svilene in volnene rute in šerpe; svilo za obleke; vsakovrstno vezeno, kravate, nogavice, rokavice itd.

Pazite na naš naslov in štev. 29!

Edino najboljši **šivalni stroji in kolesa** za rodbino, obrt in industrijo so le
Jos. Petelinca
Gritzner, Adler
 Najnižje cenat! Tudi na obrokel
Ljubljana
 blizu Prešernovega spomenika.
 Pouk v vezenju brezplačno.
 Večletna garancija.

URE iz najboljših svetovnih tvornic kupite edino v veletrgovini **R. Siermecki, Celje št. 19** katera nabavlja v velikanskih množinah in radi tega prodaja po celi Jugoslaviji po čudovito znižanih cenah: fina anker-remontoir Din 125,—, krasna ura „Roskopi“ 140,—, elegantna in zelo dobra „Vigilant“ 190,—, z dvojnimi pokrovom 200,—, fina srebrna ura 285,—, damska narotna 135,—, moška 155,—, krasna budilka 75,—, dva zvonca 85,—, nadalje verižice, prstane ter uhane. Pišite takoj po ilustrovani cenik z več tisoč predmeti. **Železniška vožnja se nakupu primerno povrne.** Trgovci engro cene.

Vsak otroz že ve, da se pri Tekstilbazarju v Ljubljani, Krcakov trg 10 prodaja blago za obleke najcenejše in najboljše.

Vsako sredo in soboto pa se prodajajo v prvem nadstropju ostanki blaga za skoro **polovično ceno.** Pišite po novi cenik.

Ravnatelj nekega velikega zverinjaka se je nahajal na dopustu, kamor so mu poslali brzojavko: »Velika opica žižik zbolela, želi si družbe, kaj naj storimo, dokler se ne vrnete?«

MOŽEM DELA!

Za nogo neprikladni čevlji omejujejo Vašo sposobnost, preprečujejo uspeh pri delu in škodijo Vašemu zdravju.

Naš model 3967

od I-a Boxa na rom šivani, črni ali rumeni

Dinarjev 269.-

zadošča vsem zahtevam, uresničuje naše napore, da Vam moremo postreči. Kdor more za sedaj nabaviti samo en par čevljev, naj izbere samo ta model.

Atata